

Vlaams
Parlement

stuk **371** (2009-2010) – Nr. 3
ingediend op 27 oktober 2010 (2010-2011)

Voorstel van decreet

van de heren Hermes Sanctorum en Dirk Peeters

houdende de bescherming tegen de eventuele schadelijke
effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door mevrouw Valerie Taeldeman

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Bart Martens.

Vaste leden:

de heren Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens, de dames Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de dames Gwenny De Vroe, Mercedes Van Volcem;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
mevrouw Tine Eerlingen, de heer Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Hermes Sanctorum.

Plaatsvervangers:

de dames Karin Brouwers, Veerle Heeren, de heren Johan Sauwens, Jan Verfaillie;
mevrouw Katleen Martens, de heren Stefaan Sintobin, Wim Wienen;
de heren Karlos Callens, Dirk Van Mechelen;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Els Robeyns;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Liesbeth Homans;
de heer Boudewijn Bouckaert;
de heer Dirk Peeters.

Stukken in het dossier:

- 371** (2009-2010) – Nr. 1: Voorstel van decreet
– Nr. 2: Verslag over hoorzitting
715 (2010-2011) – Nr. 1: Voorstel van resolutie
– Nr. 2: Amendement

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed besprak op 30 maart, 27 april en 19 oktober 2010 het voorstel van decreet van de heren Hermes Sanctorum en Dirk Peeters houdende de bescherming tegen de eventuele schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen (*Parl. St.* VI. Parl. 2009-10, nr. 371/1).

Op 30 maart 2010 en 27 april 2010 werden hoorzittingen gehouden over het voorstel van decreet en de haalbaarheid van een lagere norm voor niet-ioniserende stralingen. Over de hoorzittingen wordt verslag uitgebracht in *Parl. St.* VI. Parl. 2009-10, nr. 371/2.

Op 19 oktober 2010 werd het voorstel van resolutie van de heer Bart Martens, de dames Michèle Hostekint en Tine Eerlingen, de heer Wilfried Vandaele, de dames Tinne Rombouts en Valerie Taeldeman en de heer Lode Ceyssens betreffende het flankerend beleid voor straling (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 715/1) aan de agenda toegevoegd. De bespreking van dit voorstel wordt opgenomen in *Parl. St.* VI. Parl. 2009-10, nr. 715/3.

1. Toelichting

De heer *Hermes Sanctorum* geeft op 30 maart 2010 een bondige toelichting bij het voorstel van decreet. Hij schetst de principes die aan de basis van het voorstel van decreet liggen. Net zoals in de andere gewesten wordt in het voorstel gekozen voor een decretale regeling. Het Vlaams Parlement heeft op 7 januari 2009 eenparig een resolutie betreffende niet-ioniserende straling goedgekeurd (*Parl. St.* VI. Parl. 2008-09, nr. 1996/3). De Vlaamse Regering mag dan aan een ontwerp van besluit werken, voor Groen! is het belangrijk dat er een norm komt die ook door het Vlaams Parlement wordt gedragen en niet enkel door de Vlaamse Regering.

Een tweede principe is dat de decretale regeling niet enkel op de huidige zendantennes moet gericht zijn maar ook op toekomstige ontwikkelingen. De heer Sanctorum verwijst in dit verband naar de aangekondigde komst van een vierde gsm-operator en naar nieuwe technologie zoals 4G (mobiele breedband) en toekomstige generaties.

Een derde principe is het voorzorgsbeginsel. Dat beginsel wordt ook in de resolutie van het Vlaams Parlement verdedigd. Bij het vastleggen van normen moet rekening worden gehouden met kwetsbare groepen, zoals kinderen, patiënten, ouderen enzovoort.

Het is volgens de heer Sanctorum ook in het belang van de operatoren om een duidelijk kader te creëren. Nu een halfslachtige norm opleggen om binnen tien jaar tot de vaststelling te komen dat de norm moet worden verlaagd, zou leiden tot extra investeringen voor de mobiele operatoren.

Daarom bepaalt het voorstel van decreet dat in alle voor de bevolking toegankelijke gebieden de totale vermogensdichtheid van de niet-ioniserende stralingen nooit hoger mag zijn dan de norm van 0,024 W/m² (of 3 volt per meter). De heer Sanctorum stelt dat dit beantwoordt aan een aanbeveling uit de eenparig goedgekeurde resolutie van het Vlaams Parlement. Bovendien wordt op het grondgebied van scholen, kinderdagverblijven, rust- en verzorgingshuizen en ziekenhuizen een maximale gecumuleerde vermogensdichtheid ingevoerd van 0,001 W/m² (of 0,6 V/m). In de eerdere resolutie is er sprake van een streefwaarde van 0,6 V/m.

Het voorstel van decreet heeft ook een ruim toepassingsgebied. Onder niet-ioniserende stralingen worden in het voorstel de elektromagnetische stralingen tussen 0,1 MHz en 300 GHz verstaan. De Vlaamse Regering werkt aan een norm voor een kleiner spectrum, met name de elektromagnetische golven tussen 10 MHz en 10 GHz.

2. Hoorzittingen

Op 30 maart 2010 werd een hoorzitting gehouden met vertegenwoordigers van het Brussels Instituut voor Milieubeheer, vertegenwoordigers van de mobiele operatoren en professor Guy Vandenbosch van het Departement Elektrotechniek, afdeling Telecommunicatie en Microgolven van de K.U.Leuven.

Op 27 april 2010 werden vertegenwoordigers van het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie en de nv Elia gehoord. De commissie kreeg van een vertegenwoordiger van de afdeling Lucht, Hinder, Risicobeheer, Milieu en Gezondheid van LNE ook een toelichting bij de reguleringsimpactanalyse die werd opgesteld ter voorbereiding van een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering (ontwerp van besluit betreffende de normering van vast opgestelde zendantennes voor elektromagnetische golven tussen 10 MHz en 10 GHz).

Over de hoorzittingen wordt verslag uitgebracht in *Parl. St.* VI. Parl. 2009-10, nr. 371/2.

De focus van deze hoorzittingen lag op de haalbaarheid van strengere normen voor zendantennes. De gezondheidsaspecten kwamen vorige legislatuur al aan bod in hoorzittingen van de commissie Leefmilieu (*Parl. St.* VI. Parl. 2007-08, nr. 1724/1 en 1811/1).

De commissie besliste na de hoorzitting van 27 april 2010 om de bespreking van het voorstel van decreet pas voort te zetten nadat de Minaraad, de SERV en de Strategische Adviesraad Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid een advies zouden hebben uitgebracht over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering. Deze adviezen werden uitgebracht op 24 juni 2010.

3. Bespreking

Het voorstel van decreet werd opnieuw geagendeerd op 19 oktober 2010. De heer *Hermes Sanctorum* verwijst naar de hoorzittingen die in de vorige legislatuur werden gehouden over de mogelijke schadelijke effecten van blootstelling aan niet-ioniserende stralingen. Er was toen duidelijk een bezorgdheid voor de effecten op de gezondheid. Er was consensus over het feit dat de langetermijneffecten van blootstelling aan straling nog onbekend zijn. Voor- en tegenstanders van grote netwerken moeten dit erkennen. De resolutie van het Vlaams Parlement die daaruit voortvloeide stelt een norm van 3 volt per meter voorop (*Parl. St.* VI. Parl. 2008-09, nr. 1996/3). Er kan worden gediscuteerd over de interpretatie van die norm, maar de geest van de resolutie is volgens de heer Sanctorum dat het een totale norm van 3 V/m betreft.

In het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering geldt de norm van 3 V/m per antenne. Gelet op het feit dat de effecten cumulatief zijn en er nog nieuwe netwerken en technologie op komst zijn, heeft het volgens het lid geen zin om een norm per antenne op te leggen. Op die manier wordt in feite de federale norm van 20,6 V/m bij 900 MHz overgenomen in de Vlaamse regelgeving.

Op 30 maart en 27 april 2010 werden in de commissie hoorzittingen gehouden over de technologische aspecten en de haalbaarheid van een lagere norm. De heer Sanctorum meent dat zowel de mobiele operatoren als professor Vandenbosch van de K.U.Leuven de technische haalbaarheid van een norm van 3 V/m hebben erkend. De operatoren benadrukten wel dat in dat geval het plafond erg laag werd en er quasi geen ruimte meer was om verder te dalen. Volgens het lid moet echter een stimulans aan de sector worden gegeven, mede gelet op het ontstaan van nieuwe netwerken en de ontwikkeling van nieuwe technologie. Het beleid moet een kader voor de toekomst creëren.

De federale Hoge Gezondheidsraad pleitte al eerder voor een totale norm van 3 V/m. De heer Sanctorum betreurt dat de Minaraad, de SERV en de Strategische Adviesraad WGG

zich in hun advies van 24 juni 2010 niet echt uitspreken over de norm in het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering. Dat betekent volgens het lid nog niet dat ze akkoord gaan met de voorgestelde norm.

De heer Sanctorum besluit dat de commissie op basis van al deze argumenten en de eerder goedgekeurde resolutie niet anders kan dan het voorstel van decreet goedkeuren.

4. Stemming

Het voorstel van decreet wordt verworpen met 7 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Bart MARTENS,
voorzitter

Valerie TAELEMAN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

4G	vierde generatie mobiele telecomstandaarden
K.U.Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
LNE	Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Minaraad	Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
SAR WGG	Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns, Gezondheids- en Gezinsbeleid
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen